

JAK UCZYĆ PRZEZ PRAKTYKĘ

- czyli implementacja
projektów zespołowych w szkole

Autor: Ewa Siemińska, Fundacja Zwolnieni z Teorii

Współpraca merytoryczna: Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy sp. k.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
List od Pauli Bruszewskiej do dyrektorów	4
Dla kogo i dlaczego powstał ten poradnik?	5
Zwolnieni z Teorii	6
Teoria to nie wszystko, czyli historia pierwszej w Polsce praktycznej Olimpiady	7
Korzyści z realizacji projektów społecznych	8
Dla placówki	9
Dla nauczycieli	10
Dla uczniów	11
Nauka przez praktykę? – na czym polega olimpiada Zwolnieni z Teorii?	12
Nauczyciele Zwolnieni z Teorii	18
Jak projekty zespołowe wpisują się w realizację celów szkoły?	23
Wsparcie systemu oświaty przez fundacje	24
Zbieżność celów Fundacji Zwolnieni z Teorii z celami systemu oświaty	24
Zbieżność celów Fundacji z podstawami programowymi kształcenia ogólnego	26
Implementacja realizacji projektów społecznych w ramach Zwolnionych z Teorii w szkole	29
Zajęcia lekcyjne – w ramach przedmiotu biznes i zarządzanie	30
Zajęcia pozalekcyjne	32
Innowacja pedagogiczna	33
Historie szkół, które realizują Zwolnionych z Teorii	34
Technikum w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. Elizy Orzeszkowej w Bartoszycach	35
XL Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Żeromskiego w Warszawie	36
II Liceum Ogólnokształcące im. Księdza Jana Twardowskiego w Dębicy	37
I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Toruniu	39
IV Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Olsztynie	41
Jak zacząć?	43
Fundacja Zwolnieni z Teorii	46

zwolnieni^z
teorii

WSTĘP

LIST OD PAULI BRUSZEWSKIEJ DO DYREKTORÓW

Szanowni Państwo,

szacuje się, że większość dzisiejszej młodzieży będzie docelowo pracować w zawodach, które jeszcze nie istnieją. Zatem przed nami, zarówno szkołami jak i organizacjami pozarządowymi, stoi nie lada wyzwanie. Na nas bowiem leży odpowiedzialność przygotowania młodych do dynamicznie zmieniającego się świata i wyposażenie ich w kompetencje XXI wieku, które będą im niezbędne. **W roku szkolnym 2023/2024 zrobiliśmy duży krok w tę stronę – weszła w życie reforma zmieniająca dotychczasowe podstawy przedsiębiorczości w biznes i zarządzanie. W podstawie programowej położono nacisk na naukę w praktyce, realizując projekty zespołowe, co daje szansę młodzieży na zdobycie tych cennych kompetencji i doświadczenia jeszcze na ścieżce edukacyjnej.**

To, że trzymacie Państwo w rękach tę publikację oznacza, że chcecie zapoznać się bliżej projektami zespołowymi i ich wdrożeniem w szkole. Fundacja Zwolnieni z Teorii już od 2013 roku pracuje nad tą metodą i jej promowaniem. Jest ona bowiem sposobem na rozwój wspomnianych kompetencji XXI wieku, a konkretnie współpracy, komunikacji, krytycznego myślenia i kreatywności, ale także empatii, czy poczucia sprawstwa. I choć początkowo zapraszaliśmy do realizacji projektów społecznych bezpośrednio uczniów, to przez lata rola szkół i nauczycieli stała się niezwykle ważna.

Co roku około 80% projektów zakończonych w ramach naszej olimpiady stanowią te ze szkół z nauczycielem, przeszkolonym przez naszą Fundację. Ponadto z naszych badań wynika, że uczniowie trzykrotnie częściej doprowadzają do końca swoje przedsięwzięcia, jeśli mogą liczyć na wsparcie opiekuna!

Niniejsza publikacja ma za zadanie przedstawić Państwu sprawdzone sposoby na zakorzenienie projektów społecznych jako metody dydaktycznej w szkole w ramach obowiązującego prawa oświatowego, w szczególności w ramach nowego przedmiotu biznes i zarządzanie. **Mam nadzieję, że lektura poradnika, w tym doświadczeń innych placówek, będzie dla Państwa pomocna we wdrożeniu metody projektowej, a także stanie się inspiracją w codziennych działaniach.**

Z podziękowaniami za Państwa wkład w oświatę oraz życzeniem powodzenia we wdrażaniu projektów zespołowych, w imieniu swoim oraz Fundacji Zwolnieni z Teorii,

PAULA BRUSZEWSKA

PREZESKA ZARZĄDU FUNDACJI ZWOLNIENI Z TEORII

DLA KOGO I DLACZEGO POWSTAŁ TEN PORADNIK?

Publikacja powstała z myślą zarówno o dyrektorach i dyrektorkach szkół ponadpodstawowych, którzy już realizują ze swoimi uczniami projekty społeczne w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii, jak i tych, którzy jeszcze nie wdrożyli w swoich placówkach tej metody, a zamierzają (między innymi w ramach przedmiotu biznes i zarządzanie).

Celem poradnika jest przede wszystkim **przedstawienie i analiza możliwych sposobów implementacji metody prawdziwych projektów społecznych w szkołach średnich i osadzenie ich w przepisach prawa oświatowego**, w tym w ramach przedmiotu biznes i zarządzanie. Ponadto publikacja ma przybliżyć historię, założenia i misję pierwszej praktycznej olimpiady w Polsce i korzyści z uczestnictwa w niej dla szkół, nauczycieli i uczniów.

zwolnieni^z
teorii

ZWOLNIENI Z TEORII

TEORIA TO NIE WSZYSTKO, CZYLI HISTORIA PIERWSZEJ W POLSCE PRAKTYCZNEJ OLIMPIADY

Misją Fundacji Zwolnieni z Teorii jest **uczenie młodych ludzi zaawansowanej pracy zespołowej i budowanie w nich silnego poczucia sprawstwa**. Dążymy do tego, by **większość młodych ludzi w Polsce mogła na swojej ścieżce edukacyjnej zrobić własny projekt społeczny**. Wprowadzenie przedmiotu biznes i zarządzanie sprawia, że ten cel staje się jeszcze bliższy. Nie od razu jednak Rzym zbudowano – od czego się zaczęło?

Założycieli organizacji – Paulę i Marcina Bruszewskich oraz Rafała Flisa – łączyło doświadczenie prowadzenia zespołowych projektów społecznych już od najmłodszych lat. Zauważyli, że to ono, równoległe do standardowej edukacji, pomogło im w życiu. Ponadto mieszkając w innych państwach, mieli okazję doświadczyć tego, jak dobrze mieszka się w miejscu, w którym można liczyć na siebie nawzajem, nawet na obcych ludzi i na instytucje. Rozwiązaniem na te dwie kwestie – na system edukacji stawiający na teorię i na słabo rozwinięte społeczeństwo obywatelskie – były dla nich właśnie prawdziwe projekty społeczne.

ZAŁOŻYCIELE FUNDACJI ZWOLNIENI Z TEORII
OD LEWEJ: MARCIN BRUSZEWSKI, PAULA BRUSZEWSKA, RAFAŁ FLIS

Postanowili działać – początkowo na małą skalę – dla 20 osób w Warszawie. W pierwszej edycji zorganizowali cykl warsztatów i zaprosili młodych do udziału w spotkaniach z inspirującymi ludźmi. Szybko jednak zauważyli, że to nie było to – chcieli dać młodym konkretne doświadczenie, umiejętności, które mogliby później wykorzystać. Tak powstał pomysł na uczenie młodych zarządzania projektami. Zorganizowano stypendium dla 30 osób, w którym uczestnicy wyłącznie planowali projekty społeczne, a Fundacja nagradzała zwycięzców grantami na implementację rozwiązań. Środki finansowe i plany na realizację czegoś swojego także okazały się niewystarczające – młodzi potrzebowali prowadzenia również przez etap realizacji. Tak się właśnie stało – w kolejnej edycji kolejne 30 osób miało zrealizować swoje pomysły, wspierani doświadczeniem innych. Taka formuła sprawdziła się idealnie – uczestnicy podkreślali, że doświadczenie zdobyte w trakcie realizacji projektu było dla nich przełomowe – dało im więcej umiejętności i kompetencji niż cokolwiek innego, w czym brali udział, łącznie ze szkołą. W wielu przypadkach pozwoliło także odkryć swoją drogę na przyszłość.

Mając już wypracowany pomysł – przyszedł czas na zwiększenie skali działania i tak powstała platforma i olimpiada Zwolnieni z Teorii. **Do tej pory na platformie zarejestrowało się ponad 140 tysięcy użytkowników, z czego ponad 36 tysięcy ukończyło ponad 7 tysięcy projektów społecznych.**

KORZYŚCI Z REALIZACJI PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH

Wdrożenie zespołowych projektów społecznych w szkołach i sama ich realizacja niesie za sobą wiele korzyści – zarówno dla placówek, nauczycieli, jak i uczniów. Informacji o tym, jakie zalety ma ta metoda dowiadywaliśmy się przez lata bezpośrednio od naszych uczestników – w ankietach ewaluacyjnych na koniec edycji, a także w rozmowach telefonicznych i podczas spotkań w trakcie jej trwania.

DLA PLACÓWKI

DLA NAUCZYCIELI

DLA UCZNIÓW

DLA PLACÓWKI

Zaangażowanie w Zwolnionych z Teorii jest jednym ze sposobów na wprowadzenie w szkole innowacyjnych metod nauczania – przez doświadczenie, w działaniu. Jednocześnie jest to otwarcie się na uczniów i rozwijanie ich pasji, zainteresowań. Wiele szkół wpisuje realizację projektów społecznych w program profilaktyczno-wychowawczy, co pozwala na systematyczną i świadomą pracę nad jego celami, przy włączeniu wszystkich podmiotów środowiska szkolnego – dyrekcji, nauczycieli, uczniów i rodziców. Projekty społeczne mogą okazać się także pomocne we wdrażaniu podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na dany rok – są uniwersalnym narzędziem.

Wzmianki medialne oraz działania realizowane przez uczestników olimpiady poza szkołą (artykuły w prasie, audycje radiowe, wystąpienia w telewizji – lokalnej i krajowej, materiały promujące projekt, w tym szkołę) sprzyjają promocji placówki. Swoją rolę odgrywa także pojawienie się szkoły w Rankingu Szkół Zwolnieni z Teorii. Podnosi to prestiż placówki i rozpoznawalność w środowisku lokalnym.

Dzięki temu pojawia się wiele możliwości dla szkoły. To między innymi potencjalne partnerstwa z biznesem, a także wyróżnienie się na tle innych placówek edukacyjnych w oczach kandydatów czy organów prowadzących. Absolwenci szkół podstawowych chętniej rekrutują się do szkół, które dają atrakcyjne możliwości rozwoju, a co za tym idzie – szkoła może zyskać młodych i zaangażowanych uczniów.

DLA NAUCZYCIELI

Uczestnictwo w grupie Nauczyciele Zwolnieni z Teorii daje nauczycielom możliwość rozwoju na wielu polach, między innymi dzięki szkoleniom, webinarium, spotkaniom z ekspertami, czy materiałom edukacyjnym, organizowanym przez Fundację. Szkolenia są prowadzone przez najlepszych w swoich dziedzinach trenerów. Skupiają się na ważnych i innowacyjnych tematach, między innymi zarządzaniu projektami, czy design thinking.

Nauczyciele Zwolnieni z Teorii otrzymują od Fundacji gotowe materiały do wykorzystania na lekcjach, w tym także w ramach lekcji biznesu i zarządzania. Są to m.in. scenariusze, gry edukacyjne, materiały wideo, prezentacje multimedialne i karty pracy.

Ponadto bycie częścią społeczności jest okazją do dzielenia się doświadczeniem i uczenia się od siebie nawzajem. Rola opiekuna, którą pełnią jest odmienna od tej sprawowanej na co dzień w szkole, co sprzyja bliższemu poznawaniu uczniów i umacnianiu się ich relacji. Wielu nauczycieli postrzega swoje działania w Zwolnionych z Teorii jako spełniające ich zawodowo, dające poczucie misji i dodające skrzydeł w codziennej pracy. Działalność na tym polu jest dla nich dodatkową aktywnością, a mimo to działa ona motywacyjnie i daje dużo satysfakcji. Może ona także być pomocna przy okazji awansu zawodowego nauczyciela czy konkursach i wyróżnieniach.

**UCZESTNICY SZKOLENIA Z ZAKRESU DRAMA-BASED PEDAGOGY
WARSZAWA 2021**

DLA UCZNIÓW

Największą korzyścią dla młodzieży realizującej zespołowe projekty społeczne jest **rozwój kompetencji przyszłości – komunikacji, kreatywności, krytycznego myślenia i kooperacji**. Ponadto dla uczniów udział w olimpiadzie jest szansą na zdobycie cennych i ciekawych doświadczeń. Realizując swoje projekty społeczne uczą się wielu praktycznych umiejętności, w tym między innymi planowania swoich działań, rozmowy i korespondencji z mediami i potencjalnymi partnerami, czy organizacji wydarzeń. Poza tym pracując w grupach, muszą dzielić zadania adekwatnie do swoich predyspozycji czy rozwiązywać konflikty, co jest cenną lekcją komunikacji i zarządzania. Dla wielu uczestników realizacja projektu była sposobem na nawiązanie relacji z rówieśnikami i znalezieniem swojego miejsca w społeczności szkolnej. Nie sposób nie wspomnieć także o rozwijaniu swoich pasji i niejednokrotnie pierwszej okazji do zrealizowania samodzielnie swojego pomysłu. Buduje to poczucie sprawczości i pewność siebie u uczniów, a często prowadzi do odkrycia tego, czym chcieliby zajmować się w przyszłości. Warto również podkreślić bardzo namacalne korzyści – międzynarodowy certyfikat z zarządzania projektami, który jest ceniony przez wiele zagranicznych uczelni oraz pracodawców w procesie rekrutacji.

LAUREACI ZŁOTYCH WILKÓW
WIELKI FINAŁ ZWOLNIENI Z TEORII 2024

NAUKA PRZEZ PRAKTYKĘ?

- NA CZYM POLEGA OLIMPIADA ZWOLNIENI Z TEORII?

W ramach Zwolnionych z Teorii zespoły uczniów powyżej 13. roku życia realizują własne projekty społeczne. Są to oddolne, lokalne lub ogólnokrajowe inicjatywy, pobudzające ludzi do działania i zmieniające otoczenie na lepsze, które są odpowiedzią na zaobserwowane w rzeczywistości problemy społeczne. Olimpiada składa się z czterech etapów osadzonych w roku szkolnym – inicjacji, planowania, realizacji i zakończenia. Dokładne terminy są ogłaszane na początku każdej edycji. Zespoły mają maksymalnie 8 miesięcy na zakończenie swojego projektu. **Projekty mogą być realizowane także na lekcjach, w szczególności biznesu i zarządzania.**

ETAPY

INICJACJA

1

- zespół
- problem społeczny
 - beneficjenci
 - pomysł
- wybór formatu i tematu projektu

PLANOWANIE

2

- WBS (Work Breakdown Structure)
- opis planów – zadania
 - przygotowanie harmonogramu
- opracowanie budżetu

REALIZACJA

3

- działanie w rzeczywistości
- pozyskiwanie:
 - partnerstw
 - budżetu
- wzmianek medialnych
 - zasięgu

ZAKOŃCZENIE

4

- co osiągnęli?
- uwiarygodnienie osiągnięć
 - jaką mają wizję przyszłości związaną z tym projektem?

1. ETAP INICJACJI

Uczniowie, którzy są zainteresowani udziałem zakładają konto na platformie **zwolnienizteorii.pl**. Gdy to zrobią, **tworzą na niej** swój projekt społeczny lub **dołączają** do już istniejącego – w danym momencie możliwa jest realizacja tylko jednego projektu. Projekty wykonuje się w **zespołach**, składających się z **minimum dwóch, a maksymalnie dziesięciu osób**, które są zarejestrowane na platformie. Jeden z członków zespołu pełni funkcję **kierownika projektu**. Osoba ta ma możliwość akceptowania, dodawania, zapraszania i usuwania członków zespołu na platformie oraz jest odpowiedzialna za przesyłanie formularza „Zarządzanie” w odpowiednich momentach olimpiady. Poza powyższymi funkcjami na platformie, zespół może sam zdecydować jaka jest rola kierownika projektu.

Przy zakładaniu projektu społecznego na platformie, zespół:

- wymyśla **nazwę projektu** (krótka, oryginalna, łatwa do zapamiętania i nawiązująca do tematyki lub formatu),
- dodaje **zdjęcie lub logotyp** projektu,
- przypisuje projekt do **instytucji** (szkoły lub uczelni, którą będzie reprezentował – wybiera się ją spośród tych, do których uczęszczają członkowie zespołu i które wybrali przy zakładaniu kont na platformie),
- określa **problem społeczny** (wraz z dowodami na jego istnienie, np. artykułem, który go dotyczy) i wskazać **pomysł** na jego rozwiązanie,
- przygotowuje krótki opis projektu (maksymalnie dwa zdania, które pozwolą zainteresowanej osobie zrozumieć co i dla kogo zostanie zrobione),
- wybiera **temat i format** projektu.

W późniejszym czasie można wprowadzać zmiany w każdej z wymienionych powyżej kwestii. Najważniejsze na etapie Inicjacji jest **założenie projektu**.

Tematykę wybiera się spośród następujących: **edukacja, kultura, ekologia i natura, zdrowie i sport, przestrzeń miejska, społeczeństwo obywatelskie, społeczność lokalna**. Kategorie te mają pomóc uporządkować projekty, nie ograniczają one uczestników w wyborze pomysłów. Natomiast jeżeli chodzi o format, wybiera się spośród czterech:

- **reklama społeczna** – projekt, w którym beneficjenci stykają się z ważnym przekazem, będącym częścią szerszej kampanii marketingowej, która ma na celu zwiększenie świadomości na temat istotnych problemów społecznych, zachęcając do działania i zmian w postawie odbiorców.
- **wydarzenie publiczne** – projekt skoncentrowany wokół jednego bądź serii wydarzeń odbywających się na żywo lub online.
- **projekt technologiczny** – projekt, w którym beneficjenci korzystają z wytworzonej w trakcie prac projektowych technologii. Może to być urządzenie, aplikacja lub portal internetowy – jednak tylko wtedy, gdy nie powstanie on z gotowych szablonów.
- **zbiórka charytatywna** – projekt polegający na zachęceniu ludzi do przekazania pieniędzy lub przedmiotów na ważny społecznie cel. Celem zbiórki charytatywnej może być wsparcie osób potrzebujących, organizacji non-profit, inicjatyw lokalnych, a także wydarzeń kulturalnych lub sportowych.

2. ETAP PLANOWANIA

Jak wskazuje nazwa, ten etap poświęcony jest planowaniu realizacji projektu. Zespoły mają za zadanie zorganizować ten proces, uzupełnić formularz etapu planowania oraz przesłać go na platformie w odpowiednim terminie. Na formularz składa się:

- określenie planowanej liczby beneficjentów i opisanie ich potrzeb (kto skorzysta z działań i dlaczego),
- przygotowanie struktury podziału pracy (powinna obejmować cel, zgodny z zasadą SMART oraz wszystkie zadania niezbędne do zrealizowania projektu),
- zaplanowanie zadań do wykonania,
- opisanie wybranych kanałów komunikacji projektu,
- przygotowanie długiego opisu projektu,
- opisanie planowanego sposobu na pozyskanie budżetu i partnerów.

Warunkiem przejścia na kolejny etap jest przesłanie w terminie formularza i jego zaakceptowanie przez zespół Fundacji Zwolnieni z Teorii. Najczęściej pojawiają się uwagi lub zastrzeżenia do treści formularza – wtedy zespół wprowadza poprawki i ponownie go przekazuje.

3. ETAP REALIZACJI

Po zaakceptowaniu formularza zespoły przechodzą do realizacji swoich planów. Kluczową rolę na tym etapie odgrywa dokumentowanie działań w ramach projektu. Gromadzenie potwierdzeń na bieżąco jest bardzo pomocne przy uzupełnieniu formularza realizacji, ponieważ należy w nim uwzględnić:

- zrealizowane zadania (odznaczenie punktów z planu, które zostały wykonane),
- listę partnerów (nazwę, krótki opis ich wkładu lub pozyskaną kwotę),
- budżet z innych źródeł (np. wkład własny, crowdfunding, zbiórka wśród znajomych, grant, kiermasz ciast),
- wzmianki medialne (nazwy mediów, które umieściły na swoich łamach informacje o projekcie),
- kanały komunikacji projektu (zasięgi uzyskane na poszczególnych kanałach, prowadzonych przez zespół).

4. ETAP ZAKOŃCZENIA

Aby ukończyć olimpiadę zespół musi uzyskać minimalną liczbę beneficjentów (lub zebranych środków w przypadku zbiórki charytatywnej) dla swojego formatu:

- minimum 5000 beneficjentów dla reklamy społecznej,
- minimum 100 beneficjentów dla projektu technologicznego,
- minimum 1000 złotych (kwota pieniężna lub wartość pozyskanych darów) zebranych podczas zbiórki charytatywnej,
- minimum 50 beneficjentów dla wydarzenia publicznego.

Ponadto należy w odpowiednim terminie uzupełnić i przesłać formularz zakończenia, w którym należy wypisać osiągnięte rezultaty:

- opisać to, co udało się zrealizować, odnosząc się do postawionego celu,
- podać liczbę beneficjentów projektów oraz załączyć dowód,
- opisać pomysły na rozwój projektu w przyszłości (luźne plany i opis dalszych możliwości projektu).

Podobnie, jak przy etapie planowania, formularz musi zostać zatwierdzony. W razie uwag, wątpliwości, zespoły muszą wprowadzić zmiany i przesłać zmodyfikowany formularz.

W ramach projektu, członkowie zespołów mogą realizować na platformie wybrany przez siebie **certyfikat** z określonej tematyki. **Podstawowy certyfikat z zarządzania projektami PMprin jest obowiązkowy.** Dlatego **po każdym etapie projektu** (inicjacja, planowanie, realizacja, zakończenie), uczniowie **muszą zaliczyć quiz.** Jest to warunek konieczny do przejścia zespołu dalej. Każdy członek zespołu podchodzi do quizu indywidualnie i musi uzyskać **wynik na poziomie co najmniej 80%.** Do zaliczenia można podchodzić bez konsekwencji nieskończenie wiele razy.

Na każdym etapie olimpiady, zespoły mogą korzystać z materiałów pomocniczych na platformie:

- inspiracji – historii z realizacji projektów finalistów Olimpiady,
- wiedzy – materiałów, artykułów oraz wskazówek z zakresu zarządzania projektami i realizowania certyfikatów.

Istnieje także możliwość realizacji projektów społecznych w ramach programów partnerskich. Wówczas zespoły mogą uzyskać wsparcie eksperckie różnego rodzaju (przykładowo mentoring) od pracowników firm, z którymi współpracuje Fundacja Zwolnieni z Teorii.

Aktywności podejmowane w ramach projektu przez członków zespołów są nagradzane punktami na platformie. Projekty społeczne mogą otrzymać maksymalnie 6 tysięcy punktów.

**NAJLEPSZE
PROJEKTY
SPOŁECZNE
W RAMACH
DANEJ EDYCJI
OLIMPIADY
MOGĄ UZYSKAĆ
NASTĘPUJĄCE
WYRÓŻNIENIA:**

BRĄZOWY WILK

za uzyskanie co najmniej 3000 punktów, a poniżej 6000 punktów w projekcie zakończonym na platformie w danej edycji Olimpiady,

SREBRNY WILK

za uzyskanie 6000 punktów w projekcie zakończonym na platformie w danej edycji Olimpiady,

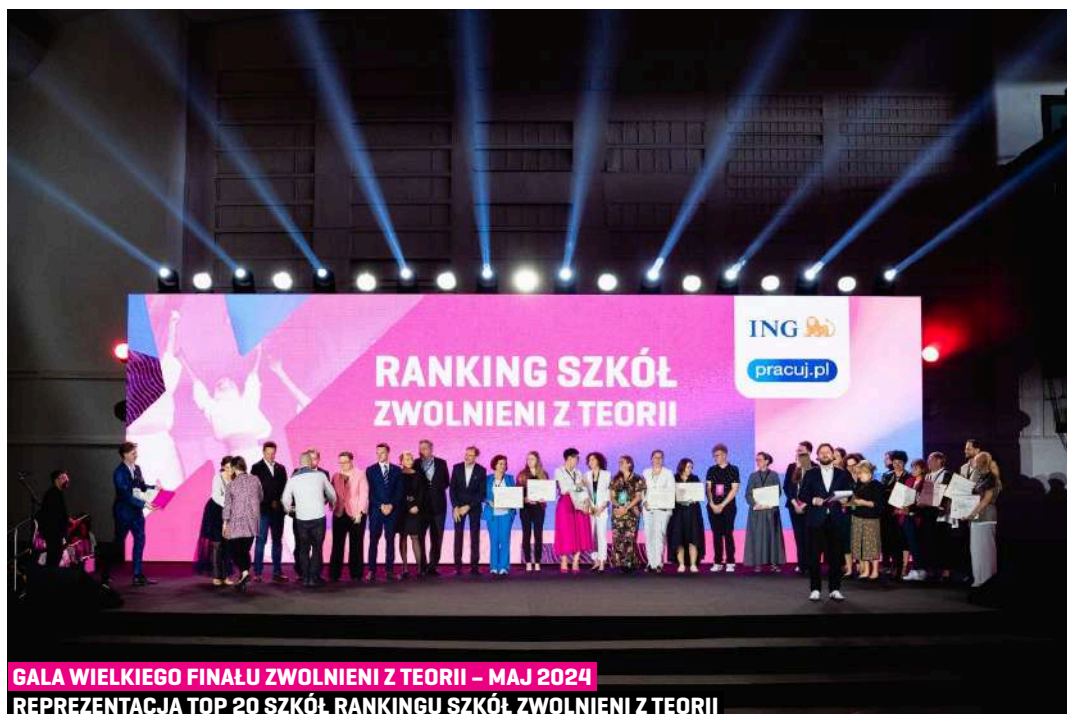
ZŁOTY WILK

za najlepszy projekt społeczny w Polsce, przyznawany w danym temacie i formacie (w nagrodzie obowiązują dodatkowe kryteria: zdobycie 4,5 punktów i wgranie filmiku z podsumowaniem działań zgodnie z terminami Olimpiady).

Po zakończeniu olimpiady, Fundacja Zwolnieni z Teorii organizuje wydarzenie podsumowujące daną edycję olimpiady – **Wielki Finał**. Podczas gali rozdawane są Srebrne i Złote Wilki, a także dyplomy dla czołówki **Rankingu Szkół Zwolnieni z Teorii**.

W Rankingu znajdują się wszystkie szkoły ponadpodstawowe spełniające jednocześnie dwa warunki:

- co najmniej dwóch uczniów w szkole zrealizowało projekt w olimpiadzie,
- co najmniej jeden zrealizowany projekt wskazał jako swoją instytucję daną szkołę.

Szczegóły Olimpiady, Regulamin oraz metodyka Rankingu są dostępne na stronie Fundacji Zwolnieni z Teorii pod adresem zwolnienizteorii.pl/ranking.

NAUCZYCIELE ZWOLNIENI Z TEORII

Początkowo do udziału w olimpiadzie zapraszani byli jedynie uczniowie. W 2017 roku zauważyliśmy, że część uczniów w szkołach ponadpodstawowych prosi nauczyciela o pomoc. W tym samym roku przetestowaliśmy to rozwiązanie. Zaprośiliśmy 50 nauczycieli do wspierania uczniów w ich szkołach. Wyniki przeszły nasze oczekiwania – **projekty, które miały opiekuna kończyły się trzy razy częściej niż te bez opieki**. W 2019 roku odbyła się pierwsza edycja olimpiady, w której uczniowie mogli systemowo wspierać nauczycieli. Zostało dla nich zaprojektowane szkolenie „Akcja Motywacja”, które przygotowywało chętnych do pełnienia tej funkcji, a także powstała platforma dedykowana tej grupie. Od tamtej pory nauczyciele są nieodłączną częścią Zwolnionych z Teorii.

Obecnie, w każdej kolejnej edycji, chętni nauczyciele ze szkół ponadpodstawowych są zaproszeni do włączenia się w opiekę nad uczniami. Od 2019 roku funkcjonuje **grupa Nauczyciele Zwolnieni z Teorii**. Aby do niej dołączyć, **chętni nauczyciele muszą zarejestrować się na platformie nauczycielskiej oraz przejść bezpłatne szkolenie „Akcja Motywacja” w jednej z dwóch dostępnych form: szkolenia online z trenerami lub szkolenia e-learningowego**.

Co roku organizowane są bezpłatne szkolenia (stacjonarne i online) dla nowych członków grupy nauczycielskiej. Aby wziąć udział w szkoleniu, **nauczyciel musi założyć konto na platformie, aktywować je i zalogować się. Następnie wystarczy przejść do formularza z zapisami i wybrać preferowaną formę szkolenia**. Rejestracja konta jest możliwa na stronie zwolnienizteorii.pl/rejestracja.

PODCZAS SZKOLEŃ „AKCJA MOTYWACJA” NAUCZYCIEL POZNAJE NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA:

- zarządzanie projektami, w szczególności projektem społecznym na platformie Zwolnieni z Teorii, w tym zarządzanie ryzykiem,
 - proces grupowy – czym jest, jakie ma fazy, czym się charakteryzuje i jaka jest rola lidera w każdej z nich,
 - jak rozpoznawać zjawiska zachodzące w procesie grupowym jako podstawowe narzędzie umożliwiające kontrolę nad grupą projektową,
 - uważne, aktywne słuchanie – jak słuchamy i co słyszymy,
 - informacja zwrotna – jak jej udzielać i ją przyjmować,
 - jak słuchać uczniów i jak sprawić, by to oni słuchali nauczyciela,
 - jak świadomie budować swój autorytet jako opiekuna projektu przez świadome kreowanie własnej postawy i wizerunku,
- motywowanie i inspirowanie uczniów do realizacji projektu - język korzyści i komunikacja bez przemocy,
 - zarządzanie motywacją uczniów i jej wspieranie,
 - olimpiada Zwolnieni z Teorii – historia, misja Fundacji i realizacja projektu społecznego,
 - przykłady dotychczas zrealizowanych projektów społecznych w ramach olimpiady,
 - rola nauczyciela-opiekuna projektu – jak mądrze wspierać uczniów w realizacji działań,
 - platforma nauczycielska i oferta Fundacji dla nauczycieli.

Po przejściu szkolenia, nauczyciele otrzymują pełen dostęp do narzędzia edukacyjnego – platformy nauczycielskiej. Oznacza to, że mogą korzystać z materiałów, które się na niej znajdują. Są to między innymi:

- artykuły pisane przez ekspertów dotyczące, przykładowo, pracy grupowej, konkretnych etapów realizacji projektu społecznego, dbania o motywację uczniów,
- seria filmów „Wy pytacie, my odpowiadamy”, w których eksperci z Zespołu Nauczyciele odpowiadają na najczęstsze pytania uczestników oraz dają wskazówki na temat wsparcia uczniów,
- szkolenia online, na przykład „Akcja Realizacja”, wspierająca nauczycieli w opiekowaniu się uczniami podczas etapu realizacji,
- scenariusze zajęć lekcyjnych, na przykład inspirujących do ewaluacji projektu zespołowego,
- rozpisane innowacje pedagogiczne wprowadzające metodę projektów społecznych,
- nagrania z webinarów,
- materiały wideo.

Ponadto współpraca nauczyciela z Fundacją daje możliwość:

- konsultacji z ekspertami w trakcie edycji,
- uczestnictwa w dodatkowych szkoleniach, warsztatach i spotkaniach dedykowanych,
- otrzymywania materiałów informacyjnych i promocyjnych od Fundacji,
- skorzystania z trasy promocyjnej Zwolnieni z Teorii odbywającej się co roku we wrześniu,
- kontaktu z pozostałymi członkami społeczności, wymianę doświadczeń, poznanie

Co roku dla nauczycieli przygotowana jest nowa, rozwojowa oferta, dostosowywana do okoliczności. Przykładowo, w trakcie pandemii, zaoferowaliśmy prelekcje o budowaniu relacji z uczniami w edukacji zdalnej. Ponadto na osoby, które są z nami kolejne lata, co edycję czekają nowe szkolenia. Dotychczas dotyczyły one między innymi metody design thinking czy zarządzania projektami. Zależy nam na tym, by nauczyciele mieli możliwość stałego rozwoju – innowacyjnie i merytorycznie.

Zadaniem nauczyciela przy realizacji projektu zespołowego jest szeroko pojęta opieka nad zespołami projektowymi, pamiętając o tym, by to uczniowie samodzielnie podejmowali decyzje, szukali rozwiązań, uczyli się na błędach. Ważne jest zatem to, by przy wspieraniu uczniów, nie narzucać im swojej wizji, ani ich nie wyręczać. To gwarantuje rzeczywiste uzyskanie kompetencji przez uczestników olimpiady. Zadania nauczyciela-opiekuna sprowadzają się do trzech głównych obszarów:

1. INSPIROWANIE UCZNIÓW I TWORZENIE W SZKOLE PRZYJAZNYCH WARUNKÓW DO REALIZACJI PROJEKTÓW ZESPOŁOWYCH

– w ramach tego obszaru nauczyciel:

- dobiera formę realizacji Zwolnionych z Teorii w swojej szkole **(na przykład w ramach lekcji biznesu i zarządzania)**,
- inspiruje uczniów do działania (informuje ich o możliwości wzięcia udziału w olimpiadzie, zaprasza i przyjmuje przedstawicieli Fundacji itd.),
- wspiera uczniów na pierwszym etapie tworzenia projektu tzn. w zebraniu się zespołów i szukaniu pomysłów na projekt, korzystając z materiałów dostępnych na platformie,
- stwarza w szkole przyjazne warunki do działania (w tym informuje dyrekcję, grono pedagogiczne i rodziców o włączeniu się szkoły w olimpiadę Zwolnieni z Teorii, uświadamia o wartości edukacyjnej i formie realizacji metody projektów społecznych w szkole).

2. MOTYWOWANIE UCZNIÓW I WSPIERANIE W POKONYWANIU TRUDNOŚCI

– w ramach tego obszaru nauczyciel:

- dostrzega sukcesy, kryzysy czy spadki motywacji w zespołach i udziela uczniom odpowiedniego wsparcia (na przykład podnosi na duchu, daje znak, że w nich wierzy, mediuje w konfliktach, dzieli się własnym doświadczeniem itd.),
- z wyprzedzeniem podejmuje działania z uczniami, które pomogą im pokonać wyzwania projektowe, takie jak wymyślenie pomysłu na projekt, zebranie zespołu, zaplanowanie projektu, pozyskiwanie partnerów i sponsorów, wystąpienia w mediach,
- zachęca uczniów do refleksji na temat zdobytego doświadczenia, w tym wyciągania wniosków z niepowodzeń i sukcesów,
- w miarę możliwości pomaga uczniom pozyskać przyjazną przestrzeń w szkole do pracy grupowej nad projektem.

3. ŚWIĘTOWANIE Z UCZNIAMI I Z CAŁĄ SPOŁECZNOŚCIĄ SZKOLNĄ I LOKALNĄ SUKCESÓW UCZNIÓW

– w ramach tego obszaru nauczyciel:

- cieszy się wspólnie z uczniami z ich sukcesów w trakcie trwania projektu: zauważa sukcesy, gratuluje uczniom, informuje o sukcesach środowisko szkolne,
- pomaga uczniom i zaangażowanym nauczycielom tak, aby uczestnictwo w Wielkim Finale Zwolnionych z Teorii było możliwe dla wszystkich chętnych,
- dba o wpisanie sukcesów uczniów na świadectwo szkolne, uznanie ich podczas apelu, zebrania, czy zakończenia roku szkolnego,
- w miarę możliwości honoruje sukcesy uczniów w szkole: wiesza dyplomy w prominentnym miejscu, tworzy gablotkę/tablicę z projektami.

Podsumowując, nauczyciel Zwolnieni z Teorii to **opiekun** (wspiera uczniów, zostawiając ich autonomię), **partner** (motywuje, doradza, wzmacnia mocne strony), **facylitator** (pomaga przejść przez kryzysy) i **tutor** (buduje przyjazne, otwarte środowisko do realizacji projektów społecznych).

Za pełnienie funkcji opiekuna zespołów projektowych, nauczyciele mogą otrzymać certyfikat. Warunkiem jego przyznania jest:

- członkostwo w grupie Nauczyciele Zwolnieni z Teorii,
- opieka nad przynajmniej jednym projektem, który ukończył się w danym roku szkolnym (przez opiekę rozumiane jest rzeczywiste wspieranie uczniów oraz zaznaczenie tego faktu na platformie nauczycielskiej).

Osoba, która spełnia powyższe wymogi, otrzymuje po zakończeniu danej edycji imienny certyfikat oraz tytuł „Certyfikowanego Nauczyciela Zwolnieni z Teorii”. Jest on nadawany na dany rok szkolny i zostaje odnowiony automatycznie, gdy nauczyciel spełni warunki certyfikacji w roku kolejnym.

**JAK PROJEKTY
ZESPOŁOWE
WPISUJĄ SIĘ
W REALIZACJĘ
CELÓW SZKOŁY?**

WSPARCIE SYSTEMU OŚWIATY PRZEZ FUNDACJE

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 737, t.j.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 166, t.j.

ZBIEŻNOŚĆ CELÓW FUNDACJI ZWOLNIENI Z TEORII Z CELAMI SYSTEMU OŚWIATY

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe¹, dalej jako „**Ustawa**” lub „**Prawo oświatowe**”, przewiduje, że system oświaty wspierają organizacje pozarządowe oraz osoby prawne prowadzące statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania (art. 3 ust. 1 Prawa oświatowego).

Formy wspierania systemu oświaty mogą przybierać różną postać, zarówno finansową jak i pozafinansową. W szczególności wsparcie może polegać na prowadzeniu bezpośredniej działalności wychowawczej w szkołach i placówkach, jak i na organizacji programów rozwijających i komplementarnych do działalności i zadań realizowanych przez szkoły.

Fundacja Zwolnieni z Teorii wpisuje się w grupę podmiotów, które mogą wspierać szkoły ponadpodstawowe, zarówno z perspektywy podmiotowej (jest podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 Prawa oświatowego), jak i pod względem wykonywanej działalności (prowadzi działalność wymienioną w art. 3 ust. 1 Prawa oświatowego).

Zwolnieni z Teorii jest fundacją, której działalność reguluje ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach² oraz jej statut („**Statut**”). Statut Fundacji określa szczegółowe cele Fundacji oraz sposoby ich realizacji. Fundacja Zwolnieni z Teorii podejmuje działania adresowane przede wszystkim do uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów.

Działalność Zwolnionych z Teorii jest nakierowana na realizację takich samych lub podobnych celów, które ma gwarantować system oświaty, obejmujący m.in. szkoły ponadpodstawowe.

Aktywność Zwolnionych z Teorii koncentruje się głównie na działalności wspomagającej edukację. Fundacja ma na celu w szczególności:

1. zachęcanie i zwiększanie zaangażowania młodych ludzi w zakresie aktywności społecznej, w tym w szczególności do organizowania projektów społecznych (§ 8 pkt 2 Statutu),
2. prowadzenie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy Polski, w tym rozwój przedsiębiorczości i rozwój osobisty, w szczególności transfer kompetencji pożądanych na rynku pracy od młodych ludzi (§ 8 pkt 3 Statutu),

3. prowadzenie działalności edukacyjnej i wychowawczej, w szczególności ułatwianie nabywania umiejętności praktycznych poprzez organizację projektów społecznych przez młodzież (§ 8 pkt 4 Statutu),
4. realizację projektów wspierających partycypację społeczną, przejrzystość sektora publicznego i efektywne wykorzystywanie nowych technologii w działalności społecznej i w relacjach obywateli z państwem w celu uczynienia Polski krajem otwartym i przyjaznym (§ 8 pkt 5 Statutu),
5. realizację projektów wspierających efektywne wykorzystanie nowych technologii w działalności społecznej i relacjach obywateli z państwem (§ 8 pkt 5 Statutu).

Fundacja Zwolnieni z Teorii realizuje powyższe cele w szczególności poprzez tworzenie społeczności organizatorów projektów społecznych (§ 9 pkt 1 Statutu), udostępnianie im platformy wspierającej efektywne zarządzanie projektami (§ 9 pkt 2 Statutu), tworzenie narzędzi informatycznych (§ 9 pkt 3 Statutu), organizowanie konkursów, stypendiów (§ 9 pkt 4 Statutu), debat, spotkań, konferencji (§ 9 pkt 5 Statutu), a także działalność informacyjną, promocyjną, szkoleniową, badawczą i wydawniczą (§ 9 pkt 6 Statutu).

Natomiast zgodnie z Prawem oświaty, system oświaty ma zapewniać m.in.:

1. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym (art. 1 pkt 12) Ustawy),
2. kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych (art. 1 pkt 18) Ustawy),
3. przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia (art. 1 pkt 19) Ustawy),
4. warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego (art. 1 pkt 20) Ustawy),
5. kształtowanie u uczniów umiejętności sprawnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (art. 1 pkt 22) Ustawy).

Cele Fundacji i systemu oświaty są zatem spójne, komplementarne, a częściowo wręcz takie same. Zwolnieni z Teorii, w ramach wykonywanej działalności, w szczególności poprzez kompleksowe wspieranie uczniów przy organizacji projektów społecznych, dążą do realizacji celów takich samych lub zbieżnych z tymi, które ma zapewniać system oświaty. Zatem narzędzia, którymi Fundacja dysponuje i wykorzystuje dla realizacji jej statutowych celów, gwarantują jednocześnie realizację celów systemu oświaty.

Współpraca ze Zwolnionymi z Teorii pomoże szkołom zrealizować wymienione powyżej cele systemu oświaty albo przynajmniej będzie stanowić wsparcie w zakresie wypełnienia poniższych ustawowych obowiązków:

1. tworzenia przez szkoły warunków do rozwoju aktywności, w tym kreatywności uczniów (art. 44 ust. 2 pkt 3 Ustawy),
2. wspierania nauczycieli, w ramach nadzoru pedagogicznego, w realizacji zadań służących poprawie istniejących lub wdrożeniu nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu nowatorskich działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów oraz nauczycieli (art. 55 ust. 1 pkt 4 Ustawy),
3. stwarzania przez dyrektora warunków do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły (art. 68 ust. 1 pkt 9 Ustawy).

ZBIEŻNOŚĆ CELÓW FUNDACJI Z PODSTAWAMI PROGRAMOWYMI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Działalność Zwolnionych z Teorii urzeczywistniająca statutowe cele Fundacji realizuje również cele kształcenia ogólnego oraz podstawy programowe szeregu przedmiotów nauczanych w szkołach ponadpodstawowych określonych Rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia³ wydanym na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 47 ust. 1 Prawa oświatowego, a konkretnie załącznikiem nr 1 do tego rozporządzenia („**Załącznik nr 1 Rozporządzenia**”).

Analiza celów kształcenia ogólnego oraz efektów tego kształcenia (czyli umiejętności, które uczniowie nabywają w jego wyniku), prowadzi do konkluzji, że Fundacja Zwolnieni z Teorii może wspierać szkoły w kształceniu ogólnym i nabywaniu przez uczniów umiejętności praktycznych przewidzianych Załącznikiem nr 1 Rozporządzenia.

³ Dz. U. z 2024 r., poz. 1019

Z perspektywy misji Fundacji, istotnymi celami kształcenia ogólnego są w szczególności:

1. rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin,
2. zdobywanie umiejętności formułowania samodzielnych i przemyślanych sądów, umiejętności uzasadniania własnych i cudzych sądów w procesie dialogu we wspólnocie dociekającej,
3. rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej,
4. rozwijanie u uczniów pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytej w szkole wiedzy.

Z kolei do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego, których rozwój może wspierać działalność Zwolnionych z Teorii, należą m.in.:

1. kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowania,
2. umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym dbałość o poszanowanie praw autorskich i bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni,
3. umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania i rzetelnego korzystania ze źródeł,
4. umiejętność współpracy w grupie i podejmowania skutecznych działań indywidualnych.

Fundacja Zwolnieni z Teorii realizuje także następujące (opisane w Załączniku nr 1 Rozporządzenia) zadania współczesnej szkoły ponadpodstawowej: przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym, kształcenie postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, nabywanie kompetencji społecznych, nabywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki.

Działalność organizacji i projekty społeczne realizowane przez uczniów przy jej wsparciu, modelowo wpisują się również w podstawy programowe następujących przedmiotów:

- **wiedza o społeczeństwie**, w ramach której uczeń powinien m.in. zdobywać wiedzę o funkcjonowaniu w społeczeństwie i rozwijać w sobie postawy;
- **biznes i zarządzanie**, podczas którego uczeń ma kształtować kompetencje przedsiębiorcze, w tym zarządzanie sobą i finansami osobistymi, oraz umiejętności dotyczące analizy elementów otoczenia biznesowego pod kątem identyfikacji możliwych szans na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, jak również przygotować się do wejścia na rynek pracy; uczeń ma możliwość pogłębiania kompetencji przywódczych i umiejętności zarządzania przedsiębiorstwem;
- **wychowanie do życia w rodzinie**, gdzie uczeń ma zdobywać m.in. wiedzę w przedmiocie podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej, świadomego kreowania własnej osobowości, lepszego rozumienia siebie i najbliższego otoczenia;
- **informatyka**, podczas której uczeń uczy się m.in. logicznego i analitycznego rozumowania oraz posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi, a także kompetencji społecznych, takich jak: komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych oraz zarządzanie projektami;
- **etyka**, w ramach której uczeń zdobywa m.in. wiedzę na temat identyfikowania i rozumienia wartości, norm oraz postaw moralnych związanych z różnymi dziedzinami życia indywidualnego i społecznego, a także postaw społecznych, obywatelskich i patriotycznych.

Projekty społeczne rozwijają umiejętności i kompetencje przydatne każdemu uczniowi, niezależnie od profilu klasy, na który się zdecydował, czy kierunku w jakim chciałby się rozwijać zawodowo. Szczególnie teraz, gdy w podstawie programowej przedmiotu biznes i zarządzanie został wprowadzony dział zarządzanie projektami oraz wskazano pracę zespołową i metodę projektową w zalecanych formach pracy, warto wprowadzić na lekcję właśnie tę formę projektu zespołowego. Jest ona doskonałym sposobem na rozwój kompetencji i nabycie doświadczenia w obszarze zarządzania projektami, jednocześnie kształtując prospołeczne postawy uczniów.

**IMPLEMENTACJA
REALIZACJI
PROJEKTÓW
SPOŁECZNYCH
W RAMACH
ZWOLNIONYCH
Z TEORII
W SZKOLE**

Poniżej zwracamy uwagę na bardziej szczegółowe aspekty prawne poszczególnych działań Zwolnionych z Teorii oraz korzyści z tych działań, których beneficjentami mogą być zarówno uczniowie, jak i szkoły ponadpodstawowe.

ZAJĘCIA LEKCYJNE – W RAMACH PRZEDMIOTU BIZNES I ZARZĄDZANIE

W roku szkolnym 2023/2024 weszła w życie reforma podstaw przedsiębiorczości, które to zostały zastąpione biznesem i zarządzaniem. **Odtąd przedmiot będzie realizowany zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym, a od 2027 r. uczniowie będą mogli zdawać z niego maturę.**

Wymagania w zakresie podstawowym podzielono na sześć części:

1. osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie,
2. zarządzanie projektami,
3. gospodarka rynkowa,
4. finanse osobiste,
5. osoba przedsiębiorcza na rynku pracy,
6. przedsiębiorstwo.

Natomiast w zakresie rozszerzonym znalazło się pięć działań:

- 1. zarządzanie projektami,**
2. gospodarka rynkowa,
3. finanse osobiste i rynek finansowy,
4. rynek pracy i zatrudnienie,
5. przedsiębiorstwo.

Zgodnie z podstawą programową (Załącznik nr 1 Rozporządzenia):

- efekty kształcenia dla przedmiotu biznes i zarządzanie w zakresie podstawowym są ukierunkowane głównie na kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych (w tym zarządzania sobą i finansami osobistymi) oraz związane z podstawowymi umiejętnościami dotyczącymi analizy elementów otoczenia biznesowego pod kątem identyfikacji możliwych szans na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, ale również z przygotowaniem do wejścia na rynek pracy;
- efekty kształcenia w zakresie rozszerzonym koncentrują się na opracowaniu planu przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego, a następnie realizowaniu projektu zespołowego, co pozwoli pogłębić kompetencje przywódcze (w tym kierowania zespołem projektowym) i umiejętności zarządzania przedsiębiorstwem, a także rozszerzonej analizy otoczenia społeczno-gospodarczego w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

Zmianie uległy także **formy i techniki kształcenia**. Podkreślony został praktyczny wymiar nauczania poprzez zalecenie wprowadzenia na lekcje przedmiotu biznes i zarządzanie:

- pracy zespołowej;
- realizacji zadań metodą projektów;
- wykorzystania studiów przypadków biznesowych (case studies);
- analizy rzeczywistych doświadczeń firm polskich i zagranicznych;
- symulacji biznesowe;
- dyskusji;
- symulacji inwestycyjnych;
- prezentacji pomysłów na przedsięwzięcie biznesowe lub społeczne oraz obrony proponowanych rozwiązań;
- wizyt studyjnych i wywiadów z potencjalnymi odbiorcami, przedsiębiorcami, klientami;
- elementów grywalizacji.

W celach kształcenia w zakresie podstawowym wskazano m.in.:

- rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających;
- charakteryzowanie etapów zarządzania projektami;
- identyfikowanie podstawowych rodzajów ryzyk związanych z realizacją projektów;
- współpracę w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu w celu realizacji określonego zadania,
- prowadzenie dyskusji i argumentowanie w trakcie pracy zespołowej;
- formułowanie i uzasadnianie celów, planowanie, prezentowanie zakresu i realizację prostych zadań projektowych,

a w zakresie rozszerzonym dodatkowo:

- identyfikowanie etapów zarządzania projektami oraz ryzyk związanych z realizacją każdego z nich;
- planowanie i wykonywanie zadań w realizowanych projektach;
- stosowanie technik zarządzania projektami oraz narzędzi informatycznych wspierających ich realizację;
- kierowanie zespołem projektowym;
- przygotowanie do prowadzenia własnego biznesu i przedsięwzięć społecznych.

Jak wskazano powyżej, realizacja projektów zespołowych będzie częścią nowego przedmiotu biznes i zarządzanie. Ponadto w raporcie z konsultacji "Biznes i zarządzanie. Reforma podstaw przedsiębiorczości,"⁴ znajduje się rekomendacja, aby egzamin maturalny z tego przedmiotu został podzielony na dwie części:

- teoretyczną, stanowiącą 70% oceny (egzamin pisemny sprawdzający wiedzę z zakresu zarządzania, marketingu, analizy przypadków biznesowych i rozumienia zjawisk gospodarczych),
- praktyczną, stanowiącą 30% oceny rozbitej na 50% metodyki i 50% efektów projektu (przygotowanie oraz realizacja projektu zespołowego).
-

Zatem realizacja projektu zespołowego będzie stanowiła część matury.

Realizacja zespołowych projektów społecznych w ramach Zwolnionych z Teorii **realizuje cele kształcenia oraz przynosi wskazane w podstawie programowej efekty**. Projekty zespołowe (do których należą także projekty społeczne popularyzowane przez Fundację) należą do zalecanych do wprowadzenia metod nauczania. Ponadto taki rodzaj projektów jest wskazany jako pierwsze doświadczenie projektowe dla uczniów, ponieważ poza umiejętnościami z zakresu zarządzania projektami i kompetencjami 4K, rozwija także poczucie sprawczości i empatię. Dodatkowo buduje to społecznie odpowiedzialne postawy i uważność na otaczającą nas rzeczywistość, co także zostało wskazane za cel przedmiotu biznes i zarządzanie.

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE

Działalność Fundacji w szkołach w ramach kół i zajęć pozalekcyjnych może się odbywać na podstawie art. 86 ust. 1 Prawa oświatowego, zgodnie z którym w szkołach mogą działać stowarzyszenia i inne organizacje (w tym fundacje), których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki.

Zwolnieni z Teorii mogą prowadzić taką działalność w szkołach ponadpodstawowych, po uzyskaniu zgody Dyrektora szkoły, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców (art. 86 ust. 2 Prawa oświatowego).

Działalność Fundacji w szkołach wpisuje się w działalność dydaktyczno-wychowawczą szkoły. Zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt 6) Prawa oświatowego, zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności w celu kształtowania ich aktywności i kreatywności, stanowią podstawową formę działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Jak wskazuje przywołany przepis Ustawy, mogą one być prowadzone także z udziałem wolontariuszy (art. 109 ust. 5 Prawa oświatowego).

⁴ Raport z konsultacji "Biznes i zarządzanie. Reforma podstaw przedsiębiorczości.", Ministerstwo Edukacji i Nauki. Instytut Badań Edukacyjnych, Govtech Polska, str. 50, <https://www.gov.pl/attachment/bdda2b44-7531-486c-999f-0ad66a798d6d>, dostęp: 11.07.2023 r.)

Praca nauczycieli jako opiekunów koła, polegająca na wspieraniu uczniów w realizacji projektów społecznych, **może uprawniać do otrzymania dodatku motywacyjnego do wynagrodzenia**. Podstawa do takiego świadczenia wynika z § 6 ust. 4) i 6) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy w zw. z art. 42 ust. 2 pkt 2) Karty Nauczyciela. **Przyznanie dodatku motywacyjnego przysługuje nauczycielom za prowadzenie innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów, a także za realizowanie w szkole zadań edukacyjnych, wynikających z przyjętych przez organ prowadzący priorytetów w realizowanej lokalnej polityce oświatowej.**

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

Zwolnieni z Teorii prowadzą działalność o charakterze innowacyjnym, która powinna być integralnym elementem działalności szkoły. Aktualnie szkoła samodzielnie podejmuje decyzję, jakie innowacje pedagogiczne będzie realizowała (nie ma obowiązku ich zgłaszania do kuratora oświaty). To statut szkoły, zgodnie z art. 98 ust. 2 pkt 3) Prawa oświatowego, określa organizację współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej.

Przepisy prawa są otwarte w zakresie działalności innowacyjnej w szkołach, dzięki czemu poszczególne placówki mają dużą samodzielność i dowolność przy organizowaniu i prowadzeniu innowacji pedagogicznych.

Na platformie Zwolnieni z Teorii znajdują się gotowe do wprowadzenia innowacje pedagogiczne na godzinę wychowawczą, koło zainteresowań oraz lekcje biznesu i zarządzania.

**UCZESTNICY SZKOLENIA DRAMA-BASED PEDAGOGY
PAŹDZIERNIK 2022**

zwolnieni^z
teorii

**HISTORIE SZKÓŁ,
KTÓRE
REALIZUJĄ
ZWOLNIONYCH
Z TEORII**

TECHNIKUM W ZESPOLE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH NR 2 IM. ELIZY ORZESZKOWEJ W BARTOSZYCACH

Wdrożenie i realizacja projektów społecznych w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii

Szkoła rozpoczęła realizację projektów społecznych z inicjatywy uczniów, którzy dowiedzieli się o olimpiadzie Zwolnieni z Teorii od swoich znajomych. Do pomocy zaprosili nauczycielkę, która do dzisiaj wspiera uczniów w tym działaniu. Zespół, który zainicjował realizację projektów, przetań szlaki innym – za projekt otrzymał ogólnopolskie wyróżnienie – Złotego Wilka, a jego członkowie stali się ambasadorami olimpiady w szkole, zachęcając swoich rówieśników do udziału. Początkowo projekty były realizowane poza lekcjami, natomiast **obecnie są na stałe wpisane w działania szkoły** – zarówno w **program wychowawczo-profilaktyczny**, jak i w **ramach lekcji podstaw przedsiębiorczości**. Podczas zajęć nauczycielka **zachęca uczniów do udziału**, wykorzystując dotychczasowe osiągnięcia młodzieży na poziomie szkoły, lokalnym, regionalnym i krajowym oraz przedstawiając wymierne korzyści. Ponadto opiekunka **analizuje priorytety ministerstwa na dany rok szkolny i wdraża je w program realizacji projektów**. Proponuje uczniom **wybranie tematyki wpisującej się we wskazane najważniejsze kierunki**. Na końcu roku szkolnego szkoła **raportuje zrealizowane działania**, uwzględniając także te podejmowane w ramach projektów społecznych.

Uczniów w realizacji projektów na co dzień wspierają dwie opiekunki. **Dbają o motywację uczniów, pomagają im rozwiązywać bieżące trudności i dochodzić do kompromisów. Dodają im wiary w ich możliwości oraz towarzyszą im w pokonywaniu własnych słabości i barier.** Kontakt odbywał się w głównej mierze **podczas lekcji przedsiębiorczości**, ale także na przerwach. Za przejście na każdy kolejny etap olimpiady Zwolnieni z Teorii, uczniowie z danego zespołu **otrzymują oceny celujące**. Ponadto za wykonanie indywidualnych zadań, zaplanowanych i ujętych wcześniej w harmonogramie **dostają indywidualne stopnie**.

Korzyści z udziału w olimpiadzie

Dzięki implementacji projektów społecznych, szkoła **wyróżnia się w środowisku lokalnym jako wdrażająca nowoczesne metody nauczania**. Środowisko szkolne, w tym relacje poszczególnych grup – szczególnie nauczycieli i uczniów, bardzo się umocniły.

Dla nauczycielek niezwykle cenne jest **obserwowanie rozwoju uczniów**, a także **pogłębianie relacji z nimi** – to z tego czerpią największą satysfakcję.

Uczniowie doceniają możliwość **rozwój kompetencji przyszłości i atrakcyjność olimpiady**. Ważny jest dla nich **brak sprawdzania wiedzy na ocenę** oraz **wykorzystanie platformy edukacyjnej**. Ponadto realizacja projektów społecznych jest dla nich **ciekawą formą pomocy innym**, przy jednoczesnym **rozwijaniu siebie** – swoich umiejętności, kompetencji. Realizacja projektu daje im możliwość otrzymania **certyfikatu z zarządzania projektami i zdobycia doświadczenia**. Zaangażowanie uczniów jest doceniane przez szkołę, między innymi poprzez umieszczenie **wpisu na świadectwie**.

XL LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI IM. STEFANA ŻEROMSKIEGO W WARSZAWIE

Wdrożenie i realizacja projektów społecznych w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii

W XL Liceum Ogólnokształcącym w Warszawie realizacja projektów społecznych przez uczniów rozpoczęła się w 2018 roku. Wówczas chętni uczniowie angażowali się w to działanie **pozalekcyjnie**, nie było to wpisane w system szkoły. W roku szkolnym 2020/2021 nastąpiły zmiany – **w wybranych klasach realizacja projektów społecznych stała się integralną częścią przedmiotu „Ekonomia w praktyce” – jako jedna z form zaliczenia**. Pozostali uczniowie dalej mogli działać poza lekcjami, ze wsparciem nauczyciela. Rok szkolny 2021/2022 był pierwszym, w którym opiekun projektów, zaimplementował **metodę jako stały element zajęć z podstaw przedsiębiorczości w klasach trzecich**. Realizacja projektów społecznych stała się formą zaliczenia tego przedmiotu, a uczniowie mieli szansę otrzymać z niego końcową ocenę celującą.

Obecnie (odkąd realizacja projektów została wpisana w program podstaw przedsiębiorczości) uczniowie dowiadują się o olimpiadzie Zwolnieni z Teorii **podczas wybranych lekcji**. W działaniach **wspiera ich nauczyciel**, który inspiruje i motywuje ich na początku roku szkolnego, a później **wspiera – na lekcjach oraz zdalnie – mailowo lub na spotkaniach**. Opieka nad projektami opiera się na nauczycielu, który podczas trwania edycji, rozmawia z uczniami, pyta o postępy, wskazuje korzyści w razie chwil zwątpienia. Uczniowie mogą ponadto dołączyć do **grupy „Zwolnieni Żeroma” na Facebooku**, gdzie dzielą się między sobą informacjami o tym, czego się podjęli w ramach projektów.

Korzyści z udziału w olimpiadzie

Realizacja projektów społecznych **wpływa pozytywnie na integrację społeczności szkolnej**. **Wspiera rozwój uczniów** na wielu płaszczyznach. Uczniowie **mają okazję nauczyć się koordynowania i zarządzania projektami w praktyce**, poprzez działanie. Dzięki temu **ćwiczą umiejętność radzenia sobie z trudnościami, uczą się współpracować w grupie**. Zyskują wiele praktycznych kompetencji, w tym między innymi negocjacji, pozyskiwania partnerów, promowania działań w mediach. Samodzielna realizacja projektów uczy **uczniów odpowiedzialności**, a także **rozwija umiejętności liderские**. Niewątpliwą korzyścią jest także zaangażowanie w działania prospołeczne, co uwrażliwia młodzież na otaczającą rzeczywistość.

Wdrożenie i realizacja projektów społecznych w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii

Szkoła rozpoczęła realizację projektów społecznych z uczniami w roku szkolnym 2018/19.

Dwie nauczycielki wzięły udział w szkoleniu i dołączyły do grona nauczycieli – opiekunów projektów. Forma realizacji metody projektów społecznych w szkole zmieniała się na przestrzeni lat. Początkowo, działo się to poza lekcjami, w kolejnym roku w ramach **innowacji na godzinę wychowawczą**, a obecnie jako **innowacja pedagogiczna w ramach koła zainteresowań**. Niezmiennie natomiast jest to, że realizacja projektów społecznych na stałe wpisała się w działalność szkoły. Jest ona ujęta jako jedno z działań w Programie wychowawczo-profilaktycznym w obszarze V – rozwój społeczny w punkcie 4 – Aktywność na rzecz środowiska lokalnego.

Opieka nad projektami także zmieniała swoją formę. Początkowo zaangażowane w nią były dwie nauczycielki, a z biegiem czasu wypracowano system, w którym w szkole jest koordynatorka, która zaprasza do włączenia się we wsparcie uczniów innych, chętnych nauczycieli. W pierwszej edycji **możliwość wzięcia udziału w olimpiadzie została ogłoszona za pośrednictwem dziennika elektronicznego** oraz plakatów. Następnie **zorganizowano spotkanie dla uczniów**, podczas którego została przedstawiona olimpiada – przebieg, regulamin, zadania oraz wyświetlony został film informacyjny. W trakcie edycji, nauczycielki spotykały się z uczniami kilka razy w miesiącu, najczęściej podczas długich przerw. W razie trudności, czy pytań, uczniowie mogli zwrócić się do nich w dowolnym momencie.

W kolejnym roku, poza realizacją projektów poza lekcjami, w klasie wychowawczej jednej z nauczycielek, została wprowadzona **innowacja pedagogiczna w ramach godziny wychowawczej**. Na pierwszym **zebraniu z rodzicami**, opiekunka przedstawiła rodzicom metodę i poinformowała, co uczniowie będą w jej ramach realizować. Co istotne, uczniowie nie musieli podejmować się zrobienia projektów – **nie było to obowiązkowe**. System wsparcia pozostał niezmienny – spotkania na długich przerwach, a w razie pytań, zgłoszenie się do opiekunki.

Obecnie projekty społeczne są realizowane w ramach **koła zainteresowań** – zostało to wprowadzone **innowacją pedagogiczną**. W szkole funkcjonuje „**kącik Zwolnionych z Teorii**”, skąd uczniowie dowiadują się na początku roku szkolnego o możliwości udziału, a w trakcie o postępach grup projektowych. Ponadto dalej są organizowane spotkania inauguracyjne dla osób, które chciałyby wziąć udział w olimpiadzie. O tej możliwości dowiadują się także wychowawcy wszystkich klas – poprzez komunikat w dzienniku elektronicznym. W trakcie realizacji projektów, uczniowie mają możliwość konsultacji z nauczycielami na **konwersacji na Messengerze**, w szkole – **podczas dyżuru raz w tygodniu**, ale i na bieżąco – podczas lekcji, czy przerw, a także na **spotkaniach na żywo i online, organizowanych w razie potrzeby**. Dodatkowo mogą konsultować się z kolegami i koleżankami, którzy wcześniej zrealizowali swoje projekty i są chętni do pomocy. We wspieraniu uczniów **angażują się także wychowawcy i dyrekcja**.

Korzyści z udziału w olimpiadzie

Dzięki realizacji projektów społecznych, szkoła jest postrzegana jako **innowacyjna** – zarówno w oczach środowiska, organu prowadzącego i kuratorium, jak i potencjalnych kandydatów i ich rodziców. Wysokie miejsca w Rankingu Szkół Zwolnieni z Teorii, ale i osiągnięcia uczniów, dodają szkole **prestżu**. Dzięki wzmiankom o projektach w mediach, placówka stała się rozpoznawalna – ich efektem ubocznym jest **promocja szkoły**. Działalność społeczna realizowana przez uczniów i wspierana przez szkołę, może być wykorzystana przy staraniu się o różnego rodzaju **wyróżnienia dla placówki** – zarówno na poziomie lokalnym, jak i ogólnokrajowym. Ponadto wdrożenie metody projektów społecznych wpłynęło **bardzo pozytywnie na relacje nauczycieli z uczniami**.

Opieka nad zespołami, w szczególności odmienny niż standardowo model pracy z uczniami, dał nauczycielom ogromny **zastrzyk motywacji i energii do działania**. Przyglądanie się osiągnięciom, ich rozwojowi, daje dużo satysfakcji z wykonywanej pracy. Niemniej ważne są relacje, które bardzo się rozwijają. Nauczyciele **poznają bliżej uczniów** – ich zainteresowania, mocne strony, predyspozycje. Rodzi się także **zaufanie do nauczyciela**, które rezonuje nie tylko na realizację projektu, ale na wszystkie inne aktywności w szkole. Zaangażowanie w opiekę nad projektami, jest pomocne także przy **awansie zawodowym** oraz staraniu się o **nagrody dla nauczycieli**.

Namacalną korzyścią dla uczniów jest **certyfikat potwierdzający umiejętność zarządzania projektami** i możliwość starania się o różnego rodzaju **stypendia i wyróżnienia za działalność społeczną**. Jednak najważniejsze wydaje się być co innego – **rozwój** na różnych polach. W toku realizacji projektów, uczniowie **budują pewność siebie, relacje, umiejętność pracy w grupie**. Ponadto współpraca wzmacnia **integrację społeczności**, a dla wielu jest szansą na włączenie się w nią (szczególnie tym zagrożonym wykluczeniem ze względu na między innymi barierę językową czy kulturową). Uczniowie zaczynają **wierzyć w swoje możliwości, rodzi się wiele liderów**, którzy kontynuują działalność społeczną i aktywistyczną. Nawet jeśli jakiś zespół nie ukończy projektu, bardzo często jego członkowie uczą się na niepowodzeniu i wyciągają z tego doświadczenia pozytywną lekcję.

Wdrożenie i realizacja projektów społecznych w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii

Szkoła rozpoczęła realizację projektów społecznych z uczniami w roku szkolnym 2018/19. Zaczęło się od wizyty przedstawiciela Fundacji Zwolnieni z Teorii podczas lekcji i doczytania szczegółów wraz z uczniami. Od tamtej pory, projekty społeczne są realizowane przez uczniów w każdym roku szkolnym i są integralną częścią życia szkolnego. Realizacja projektów społecznych **jest wpisana w Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły** w ramach celów i zadań:

- kształtowanie właściwych relacji interpersonalnych między członkami społeczności szkolnej – kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń; rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii,
- przystosowanie do życia społecznego młodzieży – rozwijanie zainteresowań uczniów, budzenie refleksji na temat własnej przyszłości,
- kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych i poczucia wspólnoty między narodami – rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, państwowych i lokalnych.

Uczniami biorącymi udział w olimpiadzie opiekują się nauczyciele i pedagog szkolny. Na początku roku szkolnego organizowane jest spotkanie w auli dla wszystkich uczniów. Ponadto w roku szkolnym 2021/2022 na pierwszym zebraniu z rodzicami, na części wspólnej, nauczycielka, wraz z pedagogiem i psychologiem szkolnym, przedstawiły metodę projektową i możliwość wzięcia udziału uczniów w olimpiadzie Zwolnieni z Teorii. Miało to bardzo pozytywny odbiór – rodzice wiedzieli, w co angażują się ich dzieci i zostali włączeni w ich wsparcie. W związku z tym działanie zostało zaplanowane do realizacji także w kolejnych latach. Ponadto nauczycielki przygotowały **materiały na start dla uczniów i nauczycieli** – film z uczniami, którzy realizowali projekty społeczne oraz zbiór informacji o olimpiadzie dostępnych na platformie Zwolnieni z Teorii. Ponadto został przygotowany scenariusz zajęć dla wychowawców – tak, aby każdy z nich na jednej z pierwszych godzin wychowawczych, wprowadził uczniów w temat. Wychowawcy są także zaangażowani w bieżące wsparcie uczniów ze swoich wychowawczych klas – często przeznaczają część cotygodniowej lekcji na rozmowę z uczniami na temat tego, jak im idzie, co się aktualnie dzieje w projekcie i jakie są kolejne kroki. Po tym, gdy powstaną projekty, opiekunki tworzą dla kierowników projektów **grupę w aplikacji Messenger**, gdzie uczniowie mogą na bieżąco otrzymywać odpowiedzi na pytania, rozwiewać swoje wątpliwości i dzielić się tym, co aktualnie robią w projekcie. Do końca etapu Inicjacji, liderzy projektów **spotykają się z koordynatorami co tydzień**, w określonym wcześniej terminie w formie online. Taka forma umożliwi każdemu, nawet uczniom, którzy dojeżdżają z okolic miasta, wygospodarowanie czasu na omówienie projektów. Później częstotliwość spotkań jest zmniejszana – najczęściej zgodnie z potrzebami uczniów, jest to raz na dwa tygodnie lub raz na miesiąc. Nie wyklucza to jednak bieżącego kontaktu w szkole – podczas przerw, czy na lekcjach.

Nauczycielki, które zajmują się projektami wypracowały **system podziału zadań**, który ułatwia im pracę z uczniami. Jedna z nich zajmuje się stroną medialną – prowadzi komunikację o projektach na stronie internetowej szkoły oraz na fanpage'u na Facebooku i aktualizacją materiałów o olimpiadzie dla uczniów i nauczycieli na początek roku szkolnego. Druga koordynatorka – pedagożka szkoły – zajmuje się wsparciem psychologicznym i emocjonalnym

uczniów oraz wsparciem uczniów w formalnościach – pomaga uczniom w razie konfliktów w zespołach, sytuacjach kryzysowych, trudnościach, a także wspiera ich w pozyskiwaniu dokumentów, zgód ze strony szkoły i na potrzeby innych instytucji. Takie rozwiązanie pozwala na kompleksową opiekę nad uczniami.

Korzyści z udziału w olimpiadzie

I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Toruniu było pierwszą szkołą w mieście, która wdrożyła metodę projektów społecznych. Stali się prekursorem i przykładem dla innych szkół, które podążyły ich śladami i obecnie także biorą udział w olimpiadzie Zwolnieni z Teorii. Opiekunki projektów bardzo chętnie pomagały swoim kolegom i koleżankom z innych szkół zacząć, co niewątpliwie **wzmocniło współpracę lokalną** placówek.

Ponadto po pierwszej edycji olimpiady realizowanej w szkole, placówka otrzymała od Fundacji Zwolnieni z Teorii miano „szkoły kompetencji przyszłości” (wyróżnienie dla placówek realizujących najwięcej projektów w szkole). Od tamtej pory jest to wykorzystywane przy promocji liceum w wielu okolicznościach – roll-up przygotowany przez szkołę pojawia się na zebraniach, targach dla uczniów szkół podstawowych, dniach otwartych. Dodaje to **prestżu** oraz **stawia szkołę w pozytywnym świetle jako przyjazną holistycznemu rozwojowi uczniów**, w tym rozwoju kompetencji XXI wieku. Dodatkowo realizacja projektów przez uczniów pokazuje, że szkoła jest otwarta i daje przestrzeń do rozwijania zainteresowań uczniom, co niewątpliwie zachęca ósmoklasistów do wybrania właśnie tej placówki.

Z perspektywy nauczycielek wsparcie uczniów w realizacji projektów jest nowym, otwierającym doświadczeniem, które nauczyło je bardzo wielu rzeczy. Daje im to **poczucie misji w codziennej pracy** oraz **poczucie pozytywnego wpływu na życie młodych ludzi**. Dodatkowo bycie częścią społeczności Nauczyciele Zwolnieni z Teorii, uczestnictwo w spotkaniach na żywo i online, organizowanych w trakcie roku szkolnego, pozwala na poznanie wyjątkowych, zaangażowanych nauczycieli z całej Polski, dzielenie się doświadczeniem i uczenie od siebie nawzajem. Nauczycielki mają także poczucie, że Fundacja Zwolnieni z Teorii, jako organizator olimpiady, **jako jedyna wspiera nie tylko uczniów, ale także nauczycieli, przygotowując i realizując dla nich oddzielny program**, skupiający się nie tylko na skutecznym wsparciu uczniów, ale także rozwoju osobistym i dbaniu o dobrostan. Za działalność w roli opiekuna projektu nauczyciele mogą mieć wymierne korzyści – mogą wykorzystać ją przy awansie zawodowym, otrzymać nagrodę dyrektora, kuratora oświaty, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Zdarza się także, że dzięki pełnionej funkcji otrzymują dodatek motywacyjny do wynagrodzenia.

Korzyścią dla uczniów jest zdobycie **certyfikatu Project Management Institute ATP**. Niemniej ważna jest dla nich **przeżycie przestrzeń do rozwoju swoich pomysłów, do popełniania błędów i uczenia się z nich, pokonywania barier i przeszkód**. Jak wspomina nauczycielka, uczniowie przechodzą proces, w którym **rozwijają się, zyskują pewność siebie, poczucie sprawczości i cały szereg kompetencji**, w tym umiejętność współpracy w grupie, krytycznego myślenia, kreatywność, komunikacji. Istotne jest także, że mają świadomość, że zrealizowali projekty samodzielnie, a nauczyciele i dyrekcja to doceniają. To **wpływa pozytywnie na relacje i atmosferę w społeczności szkolnej**. Często realizacja projektu społecznego i wykonywane w jego ramach działania, **pomagają uczniom odkryć swoją ścieżkę zawodową**.

IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE W OLSZTYNIE

Wdrożenie i realizacja projektów społecznych w ramach olimpiady Zwolnieni z Teorii

Pierwsze projekty w szkole były realizowane w latach 2014-2017, jednak implementacja metody z zaangażowaniem nauczyciela – opiekuna projektów miała miejsce w roku szkolnym 2021/2022. Zadania tego podjęła się nauczycielka języka francuskiego, która sprawuje także funkcję doradcy zawodowego w placówce. Na Zwolnionych z Teorii natknęła się przypadkiem, kiedy to zauważyła w gabinecie wicedyrektora plakat i ulotki promocyjne. Wtedy też zainteresowała się olimpiadą, doczytała szczegóły i zapisała się na szkolenie dla nauczycieli. Po jego przejściu w szkole zostało zorganizowane **spotkanie dla uczniów chętnych do udziału w olimpiadzie**, a możliwość zrealizowania własnego projektu społecznego była także **komunikowana na lekcjach** prowadzonych przez opiekunkę. Ponadto podczas wrześniowej rady pedagogicznej opiekunka poinformowała pozostałych nauczycieli o planowanych aktywnościach w ramach olimpiady, zaangażowaniu dyrekcji i doradcy zawodowego oraz poprosiła o wsparcie inicjatyw uczniowskich.

Uczniowie realizują **projekty poza lekcjami**. Spotykają się w wolnym czasie, w przerwach, a same działania dzieją się najczęściej poza szkołą, a także podczas wydarzeń ogólnoszkolnych. W razie potrzeby, mają możliwość **konsultacji** z nauczycielką **podczas wspólnych lekcji, przerw** oraz **dyżurów**. Dodatkowo mają dostęp do **grup na Messengerze**, gdzie na bieżąco mogą informować o swoich postępach i w razie wątpliwości, trudności, zadawać pytania opiekunce, szczególnie w czasie, w którym mają wolne w szkole (na przykład w ferie). Bardzo pomocny zarówno dla uczniów, jak i nauczycielki jest wymiar godzin, w których jest ona w szkole. Dzięki niemu właściwie codziennie do końca zajęć jest możliwość osobistej rozmowy, dopytania się o różne kwestie. Opiekunka wspiera uczniów także poprzez **udostępnianie informacji o projektach** na fanpage'u szkoły na Facebooku, którego jest administratorem. Uczniowie, za działania wykonane w konkretnych tematach, wpisujących się w poszczególne przedmioty, mogą otrzymać oceny częściowe, przykładowo za aktywność.

Bardzo istotną rolę przy realizacji projektów ma także **postawa dyrekcji**. Otwartość, szczerze zainteresowanie tym, w co zaangażowani są uczniowie, a także wsparcie w potrzebie poprzez pomoc w załatwianiu formalności, wydawanie potrzebnych dokumentów i wyrażanie zgody na działania, są bardzo pomocne – zarówno dla nauczycielki, jak i uczniów. Ponadto docenianie uczniów w różnych formach, takich jak na przykład zaproszenie na indywidualne spotkanie wzmacnia poczucie sprawczości u młodzieży, a także dodaje sił, motywacji i wiary w siebie na kolejne działania.

Po doświadczeniach pierwszego roku, w szkole planowane jest **wpisanie** realizacji projektów społecznych przez uczniów **w Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego** oraz w plan działań samorządu uczniowskiego.

Korzyści z udziału w olimpiadzie

Realizacja projektów społecznych z uczniami zapewniła szkole **rozpoznawalność w środowisku lokalnym**. Dzięki wzmiankom pozyskiwanym przez uczniów, placówka częściej pojawia się w mediach, co przyczynia się do jej **promocji**. Realizowanie innowacyjnych metod nauczania i nastawienie na naukę w praktyce dodaje szkole **prestżu**. Ponadto realizacja projektów społecznych jest **dobrym narzędziem do nauki przedsiębiorczości młodzieży**

i urzeczywistnienie wiedzy pozyskanej podczas zajęć doradztwa zawodowego. Wpisanie tego działania w wewnętrzny system doradztwa ułatwi systemowe zaangażowanie się wielu podmiotów ze środowiska szkolnego – m.in. psychologa, pedagoga, nauczycieli, wychowawców – w jego realizację.

Zaangażowanie się we wspieranie uczniów w procesie realizacji projektu społecznego było dla opiekunki **nowym, otwierającym doświadczeniem** zawodowym. Ponadto był to doskonały **sposób na odbudowanie relacji** po długim czasie edukacji zdalnej. Praca z uczniami w ten sposób znacząco różni się od tego z lekcji przedmiotowych. Pozwala na **prawdziwie poznanie ucznia** – jego zainteresowań, obaw, marzeń, ale także predyspozycji i potencjałów. Bycie świadkiem rozwoju uczniów, umacniania ich pewności i wiary w siebie, zdobywania kompetencji i działania daje wiele **satysfakcji oraz poczucie misji i spełnienia w roli nauczyciela.**

Certyfikat Project Management Institute ATP i zdobycie kompetencji cenionych przy rekrutacji, czyli wzmocnienie swojej pozycji na rynku pracy już na starcie, stanowi najbardziej namacalną korzyść dla uczniów. To, co zwróciło szczególną uwagę opiekunki, to **uczenie się uczniów na błędach i przeobrażanie niepowodzenia w sukces i cenną lekcję na przyszłość** – w bezpiecznej przestrzeni, gdzie nikt nie zostanie oceniony. Wartością dla uczniów jest także **zdobycie doświadczenia i sprawdzenie się w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych,** gdzie trzeba reagować szybko i dostosowywać się do zmieniającej się rzeczywistości. Działania na rzecz innych w ramach projektów społecznych, **uwrażliwiają uczniów i wzmacniają ich uważność na otoczenie.** Pomoc daje im **dużo satysfakcji i poczucia sprawczości,** a świadomość, że wszystko opracowali, zaplanowali i zrealizowali samodzielnie jeszcze to potęguje. Ich działania są także doceniane przez innych – także namacalnie – poprzez zdobywanie ocen z przedmiotów, w które wpisuje się dane działanie.

zwolnieni^z
teorii

JAK ZACZAĆ?

Olimpiada jest osadzona w trybie roku szkolnego. Edycję – w połowie września każdego roku – rozpoczyna **trasa promocyjna**, w ramach której przedstawiciele Fundacji oraz finaliści z poprzednich edycji – trasowicze – przez dwa tygodnie odwiedzają szkoły średnie w całej Polsce i inspirują uczniów do wzięcia udziału w olimpiadzie oraz zachęcają nauczycieli do wspierania ich w trakcie realizacji projektów. Do tych szkół, których nie uda się odwiedzić, wysyłane są paczki z materiałami informacyjnymi i promocyjnymi.

Równoległe do trasy, trwa **rekrutacja nauczycieli** do Zwolnionych z Teorii. Chętni do dołączenia nauczyciele powinni założyć konto na platformie nauczycielskiej zwolnienizteorii.pl, a następnie wziąć udział w szkoleniu „Akcja Motywacja” w jednej z dostępnych form. **Po zrealizowaniu szkolenia nauczyciele otrzymają pełen dostęp do platformy oraz oferty dedykowanej nauczycielom z grupy Nauczyciele Zwolnieni z Teorii.**

Uczniowie mogą realizować projekty bez wsparcia szkoły, natomiast z naszych badań wynika, że uczniowie kończą projekty trzykrotnie częściej, gdy wspiera ich nauczyciel⁵. **Dlatego wdrożenie metody projektów społecznych najlepiej rozpocząć od zaproszenia na szkolenie nauczyciela ze swojej placówki, który mógłby opiekować się uczniami. Równie ważne jest wybranie najlepszej dla szkoły formy realizacji – w ramach przedmiotu, innowacji pedagogicznej, koła zainteresowań lub pozalekcyjnie.** Szczególnie teraz, gdy w podstawie programowej przedmiotu biznes i zarządzanie znalazły się projekty zespołowe, zachęcamy do ich realizacji w ramach Zwolnionych z Teorii.

**W RAZIE PYTAŃ, WĄTPLIWOŚCI,
ZAPRASZAMY DO KONTAKTU
Z CUSTOMER SUCCESS
W FUNDACJI ZWOLNIENI Z TEORII:**

mailowo pod adresem
szkoly@zwolnienizteorii.pl
lub telefonicznie pod numerem
+48 799 353 223.

**CZĘŚĆ ZESPOŁU CUSTOMER SUCCESS PODCZAS OSTATNIEGO DEADLINE'U OLIMPIADY
W SIEDZIBIE FUNDACJI
KWIECIEŃ 2024**

⁵ Źródło: Poziom ukończenia mierzony w szkole testowej; Badanie własne

zwolnieni^z
teorii

**FUNDACJA
ZWOLNIENI
Z TEORII**

FUNDACJA ZWOLNIENI Z TEORII

Zwolnieni z Teorii to ogólnopolska olimpiada projektów społecznych. Powstała w 2013 roku, by dać każdemu młodemu człowiekowi możliwość tworzenia własnych projektów społecznych i nabywania kompetencji przyszłości, takich jak: współpraca, komunikacja czy przywództwo. Olimpiada polega na współpracy uczestników poprzez platformę internetową zwolnienizteorii.pl, opartą o nowoczesną metodę nauczania polegającą na tym, że robiąc prawdziwy projekt społeczny, rozwija się praktyczne kompetencje potrzebne w życiu zawodowym. W ramach olimpiady powstało dotychczas prawie 7,5 tysięcy projektów społecznych: kampanii społecznych, zbiórek, aplikacji czy wydarzeń, które pomogły milionom beneficjentów.

Od 2019 roku Fundacja prowadzi grupę Nauczyciele Zwolnieni z Teorii, która zrzesza nauczycieli ze szkół ponadpodstawowych edukujących przez praktykę. We wsparcie swoich uczniów zaangażowanych jest obecnie ponad 2 tysiące nauczycieli z ponad 1,5 szkół z całej Polski. Rozwój Grupy wspierają partnerzy, m.in. Pracuj.pl oraz ING Bank Śląski S.A..

XI edycja Olimpiady Zwolnieni z Teorii otrzymała patronat honorowy Ministry Edukacji Narodowej Barbary Nowackiej, a trasa promocyjna patronat honorowy Ministerstwa Cyfryzacji.

zwolnieni ^{**z**}
teorii

Zwolnieni z Teorii

ul. Tucholska 29
01-618 Warszawa

+48 799 353 223
szkoly@zwolnienizteorii.pl

zwolnienizteorii.pl